

SADRŽAJ

- PREDGOVOR
- GLAVA PRVA: 1. PROBLEM DEMOKRATSKOG LEGITIMITETA EVROPSKE UNIJE
 - 1. 1. Uvod
 - 1. 2. Demokratski deficit Evropske unije
 - 1. 2. 1. Demokratski deficit – terminološka analiza
 - 1. 2. 2. Da li je demokratski deficit primjenjiv na sui generis strukturu EU
 - 1. 2. 3. Demokratski deficit Evropske unije – teoretski koncepti
 - 1. 2. 2. 1. Škola o demokratskom deficitu
 - A. Institucionalni aspekt demokratskog deficita
 - B. Socio-psihološki aspekt demokratskog deficita
 - C. Koncept demokratskog deficita prema Saimonu Hixu
 - 1. 2. 2. 2. Non-konformistička škola
 - A. Evropska unija je međunarodna organizacija
 - B. Evropska unija je regulatorna agencija
 - C. Kritika Non-konformističke škole
 - 1. 3. Demokratski legitimitet Evropske unije
 - 1. 3. 1. Demokratski legitimitet – terminološka analiza
 - 1. 3. 2. Značaj legitimiteta
 - 1. 3. 3. Subjekt legitimiteta
 - 1. 3. 4. Koncept legitimiteta EU– modeli, dimenzije i kriteriji legitimiteta
 - 1. 3. 4. 1. Model legitimiteta
 - 1. 3. 4. 2. Dimenzije legitimiteta
 - 1. 3. 4. 3. Kriteriji legitimiteta
 - 1. 3. 5. Instrumenti za procjenu legitimiteta
 - 1. 3. 5. 1. Otvorenost i transparentnost
 - 1. 3. 5. 2. Odgovornost
 - 1. 4. Evropski identitet – Evropski „demos”
 - 1. 4. 1. Evropski identitet
 - 1. 4. 1. 1. Evropski identitet će proizilaziti iz nacionalnog

- 1. 4. 1. 2. Etno-kulturološki aspekt identiteta
- 1. 4. 2. Evropski demos
- 1. 4. 2. 1. Analiza teze o nepostojanju demosa (“no demos”)
- 1. 4. 2. 2. Koncepti evropskog demosa
- A. Demoi
- B. Thick i Thin demos
- 1. 5. Evropsko građanstvo
- 1. 5. 1. Geneza evropskog građanstva
- 1. 5. 2. Odnos evropskog građanstva i nacionalnog državljanstva
- 1. 5. 3. Prava građana Unije
- 1. 5. 4. Uloga Suda pravde Evropske unije
- 1. 5. 4. Evropsko građanstvo i demokratski legitimitet prema Lisabonskom ugovoru
- 1. 5. 4. 1. Evropska građanska inicijativa
- 1. 5. 4. 2. Kritički osvrt na uvođenje Evropske građanske inicijative
- 1. 5. 4. 3. Povjerenje građana u institucije Unije
- 1. 6. Civilno društvo i legitimitet
- 1. 6. 1. Doprinos civilnog društva jačanju demokratskog legitimiteta
- 1. 6 .1. 1. Kontrola državne moći
- 1. 6 .1. 2. Interesno posredništvo
- 1. 6 .1. 3. Socijalna integracija
- 1. 6 .1. 4. Politička socijalizacija
- 1. 6 .1. 5. Pružanje usluga
- 1. 6. 2. Doprinos civilnog društva jačanju demokratskog legitimiteta EU
- 1. 6. 3. Civilno društvo doprinosi otvorenosti i transparentnosti
- GLAVA DRUGA: 2. PRAVNA PRIRODA I DEMOKRATSKI LEGITIMITET EVROPSKE UNIJE
- 2. 1. Uvod
- 2. 2. Evropska unija kao federalna država
- 2. 2. 1. Normativni - Šta je do sada urađeno
- 2. 2. 2. Idealni - šta još treba uraditi

- 2. 2. 3. Tri zahtjeva za federalnu Evropsku uniju
- 2. 2. 4. Perspektive demokratije u Evropskoj uniji
- 2. 3. Princip nadređenosti prava Evropske unije
- 2. 4. Zakonodavni i nezakonodavni pravni akti Evropske unije i demokratski legitimitet
 - 2. 4. 1. Pravni akti Evropske unije – analiza lisabonskih rješenja
 - 2. 4. 2. Zakonodavni akti
 - 2. 4. 3. Doprinos jačanju demokratskog legitimiteta
 - 2. 4. 4. Nezakonodavni akti
 - 2. 4. 5. Delegirani akti
 - 2. 4. 6. Kontrola delegiranih ovlasti
 - 2. 4. 7. Širenje redovnog zakonodavnog postupka u funkciji jačanje demokratskog legitimiteta
 - 2. 4. 8. Implementirajući akti
 - 2. 4. 9. Komitologija i demokratski legitimitet
- GLAVA TREĆA: 3. DEMOKRATSKI LEGITIMITET INSTITUCIJA EVROPSKE UNIJE POSLIJE LISABONA
 - 3. 1. Doprinos Ugovora iz Lisabona – generalni osvrt
 - 3. 2. Demokratski legitimitet institucionalne arhitekture Evropske unije
 - 3. 3. Evropsko vijeće
 - 3. 3. 1. Nastanak i razvoj
 - 3. 3. 2. Funkcije i sastav Evropskog vijeća
 - 3. 3. 3. Način odlučivanja
 - 3. 3. 4. Predsjednik Evropskog vijeća
 - 3. 3. 5. Legitimitet predsjednika Evropskog vijeća
 - 3. 3. 6. Direktno biranje predsjednika Evropskog vijeća
 - 3. 3. 7. Zašto je uvedena funkcija predsjednika Evropskog vijeća
 - 3. 3. 8. Značaj Evropskog vijeća
 - 3. 3. 9. Legitimitet Evropskog vijeća
 - 3. 3. 10. Otvorenost i transparentnost Evropskog vijeća
 - 3. 3. 11. Passerelle u funkciji jačanja demokratskog legitimiteta
 - 3. 4. Vijeće Evropske unije
 - 3. 4. 1. Sastav Vijeća Evropske unije

- 3. 4. 2. Iz nadležnosti Vijeća Evropske unije
- 3. 4. 3. Glasanje u Vijeću - kvalifikovana većina
- 3. 4. 4. Glasanje u Vijeću - Jednoglasnost
- 3. 4. 5. Glasanje u Vijeću - Prosta većina
- 3. 4. 6. Kvalifikovana većina u funkciji jačanja demokratskog legitimiteta
- 3. 4. 7. Demokratski legitimitet Vijeća
- 3. 4. 8. Otvorenost i transparentnost Vijeća
- 3. 4. 9. Odgovornost Vijeća
- 3. 5. Evropska komisija
- 3. 5. 1. Sastav i izbor Komisije
- 3. 5. 2. Izbor Komisije u funkciji jačanja demokratskog legitimiteta
- 3. 5. 3. Direktni izbor predsjednika Komisije
- 3. 5. 4. Nadležnosti Komisije
- 3. 5. 4. 1. Pravo inicijative
- 3. 5. 4. 2. Zaštitar osnovnih ugovora
- 3. 5. 4. 3. Izvršna i administrativna funkcija
- 3. 5. 4. 4. Vanjskopolitička nadležnost
- 3. 5. 4. 5. Budžetska institucija
- 3. 5. 5. Demokratski legitimitet Evropske komisije
- 3. 5. 5. 1. Otvorenost i transparentnost Evropske komisije
- 3. 5. 5. 2. Odgovornost Evropske komisije
- 3. 5. 6. Visoki predstavnik za vanjske poslove i sigurnosnu politiku
- 3. 5. 6. 1. Značaj i nadležnosti
- 3. 5. 6. 2. Uloga Evropskog parlamenta u jačanju legitimiteta vanjske i sigurnosne politike Evropske unije
- 3. 6. Evropski parlament
- 3. 6. 1. Nastanak i pravni osnov
- 3. 6. 2. Izbor i sastav Evropskog parlamenta
- 3. 6. 3. Način odlučivanja i nadležnosti
- 3. 6. 3. 1. Zakonodavna nadležnost – pokazatelj jačanja legitimiteta

- 3. 6. 3. 2. Budžetska nadležnost – pokazatelj jačanja legitimiteta
- 3. 6. 3. 3. Parlamentarni nadzor u funkciji jačanja legitimiteta
- 3. 6. 3. 4. Ostale nadležnosti
- 3. 6. 4. Demokratski legitimitet Evropskog parlamenta
- 3. 6. 4. 1. Evropski parlament kao predstavnik građana Evropske unije
- 3. 6. 4. 2. Da li je direktni demokratski legitimitet dovoljan
- 3. 6. 4. 3. Jačanje nadležnosti Evropskog parlamenta
- 3. 6. 4. 4. Evropski parlament i percepcija o prirodi uređenja Unije
- 3. 6. 4. 5. Ograničenost Evropskog parlamenta
- 3. 6. 5. Evropske političke partije i demokratski legitimitet
- 3. 6. 5. 1. Politizacija u funkciji jačanja demokratskog legitimiteta
- 3. 6. 5. 2. Evropske političke partije i evropska politička svijest
- 3. 6. 5. 3. Kritički osvrt na značaj evropskih političkih partija
- 3. 6. 5. 4. Evropske političke partije u funkciji jačanja značaja Evropskog parlamenta
- 3. 7. Savjetodavna tijela
- 3. 7. 1. Ekonomski i socijalni komitet
- 3. 7. 1. 1. Značaj Ekonomskog i socijalnog komiteta za jačanje demokratskog legitimiteta
- 3. 7. 2. Komitet regiona
- 3. 8. Sud pravde Evropske unije
- 3. 8. 1. Instance i nadležnosti Suda pravde Evropske unije
- 3. 8. 2. Jačanje demokratskog legitimiteta Suda pravde Evropske unije
- 3. 8. 3. Doprinos jačanju legitimiteta Evropske unije
- 3. 8. 3. 1. Čisti demokratski legitimitet
- 3. 8. 3. 2. Instrumentalni demokratski legitimitet
- 3. 8. 4. Sud pravde EU doprinosi jačanju pozicije Evropskog parlamenta
- 3. 8. 5. Demokratski legitimitet Suda pravde Evropske unije
- 3. 9. Računovodstveni sud
- 3. 9. 1. Nastanak i razvoj

- 3. 9. 2. Sastav Računovodstvenog suda
- 3. 9. 3. Nadležnosti Računovodstvenog suda
- 3. 9. 4. Doprinos otvorenosti i transparentnosti
- 3. 9. 5. Evropski ombudsmen
- 3. 9. 5. 1. Doprinos otvorenosti i transparentnosti
- 3. 10. Evropska centralna banka
- 3. 10. 1. Nastanak Evropske centralne banke
- 3. 10. 2. Sastav i odlučivanje
- 3. 10. 3. Nadležnost i zadaci
- 3. 10. 4. Nezavisnost
- 3. 10. 5. Evropska centralna banka i demokratski legitimitet Evropske unije
- 3. 10. 5. 1. Između nezavisnosti i odgovornosti
- 3. 10. 5. 2. Otvorenost i transparentnost Evropske centralne banke
- 3. 10. 5. 3. Odgovornost Evropske centralne banke
- GLAVA ČETVRTA: 4. STRATEGIJE JAČANJA DEMOKRATSKOG LEGITIMITETA
- 4. 1. Uvod
- 4. 2. Parlamentarna strategija
- 4. 3. Postparlamentarna strategija
- 4. 4. Prezidencijalistička strategija
- GLAVA PETA: 5. NACIONALNI PARLAMENTI I LEGITIMITET EVROPSKE UNIJE
- 5. 1. Uvod
- 5. 2. Uticaj nacionalnih parlamenata na jačanje demokratskog legitimiteta Evropske unije
- 5. 2. 1. Pravo na informaciju
- 5. 2. 2. Pravo prigovora
- 5. 2. 2. 1. Kritika prava na prigovor
- 5. 2. 3. Pravo sudjelovanja
- 5. 3. Nadzorne ovlasti
- 5. 3. 1. Politički dijalog sa Komisijom
- 5. 3. 2. Uticaj na pozicije nacionalnih vlada

- 5. 3. 3. Odnos sa Evropskim parlamentom
- 5. 4. Interparlamentarna saradnja
- 5. 5. Princip supsidijarnosti
- 5. 5. 1. Princip supsidijarnosti i Evropska komisija
- 5. 5. 2. Princip supsidijarnosti i Evropski parlament
- 5. 5. 3. Princip supsidijarnosti i Sud pravde Evropske unije
- GLAVA ŠESTA: 6. Povelja o temeljnim pravima
- 6. 1. Uvod
- 6. 2. Sadržaj Povelje o temeljnim pravima
- 6. 2. 1. Pravo glasanja i kandidovanja na izbore za Evropski parlament
- 6. 2. 2. Pravo na dobru administraciju
- 6. 2. 3. Pravo pristupa dokumentima
- 6. 3. Značaj Povelje o temeljnim pravima
- Zaključak
- LITERATURA